

ROK 1988

Životopis kronikára

Písaním obecnej kroniky som bola poverená v roku 1986, kedy sa konali voľby do zastupiteľských orgánov. Volám sa Marta Cyprichová. Narodila som sa 18. júna 1965 v Čadci. Do svojich dvadsiatich rokov som bývala so svojimi rodičmi, sestrou a bratom vo Svrčinovci. V osemnástich rokoch som sa vydala. Mám dve deti a manžel sa volá Róbert. Od roku 1984 pracujem na Miestnom kultúrnom stredisku ako riaditeľka. Po absolvovaní Základnej školy vo Svrčinovci, som študovala na gymnáziu v Čadci, ktoré som ukončila maturitou.

Úvod

Píše sa rok 1988. Vstupujeme do nového roku a želáme si, aby bol pre nás všetkých a pre celé ľudstvo šťastný a radostný. Želáme si, aby bol krajší a tvorivejší ako roky minulé. Želáme si vzájomné porozumenie, aby sa nám darila práca, aby sme sa tešili z jej výsledkov. Želáme si, aby sa celý rok niesol v znamení boja za mier a šťastie našich detí. Akýže budeš rok 1988? Budeš vítať novonarodených, oslavovať um ľudí...?

Podnebie a príroda

Obec Svrčinovec sa rozkladá na celkovej ploche 208 hektárov 1010 m². Z toho ornej pôdy je 64 hektárov 5413 m². Zastavaná plocha predstavuje 58 hektárov 3020 m² a ostatná poľnohospodárska pôda je na 156 hektároch 8129 m². Hraničí s obcou Mosty u Jablunkova, ktorá je českou obcou.

Cez obec preteká rieka Čerňanka, ktorá sa vlieva do rieky Kysuce. Maximálny prietok v Čerňanke je na jar, keď sa topí sneh, a v lete po búrkových zrážkach. Najmenšie prietoky sú koncom leta a začiatkom jesene, kedy sa koryto rieky zužuje na minimum a na brehoch ležia holé kamene. Rok 1988 bol bohatý na zrážky a to najmä v lete a na jeseň. Na území našej obce sa nachádza prevažne hnedá pôda, ktorej hĺbka je do 30 cm. Už málokde vidieť pri práci na poli konské záprahy a medze úzkych poličok, na ktorých by pracoval súkromný roľník. Poľnohospodársku pôdu obhospodaruje z väčšej miery Jednotné roľnícke družstvo so sídlom v Čiernom. Drsnejšie a chladnejšie podnebie, ktoré je charakteristické pre celé Kysuce dovoľuje pestovať na našich poliach najmä zemiaky.

Opis obce

Naša obec ležiaca v údolí rieky Čerňanky, obklopená ihličnatými lesmi, v ktorých rastú smreký a už len zriedka borovice a jedle. Rok 1988 bol bohatý na lesné plody. Na okrajoch lesa, na stráňach rastie množstvo šípok a ostružín. Keď sa pozrieme do údolia, vidíme, ako sa naša obec rozrastá. V tomto roku bolo postavených šesť rodinných domov, začala sa výstavba obchodnej jednotky, výstavba športového areálu a motorestu v Zátkoch. Do odľahlých osád sa kľukatia nové cesty. Cesty pod Grapy, do Bubna, Závrší. Cez obec prechádzajú dve železničné trate. Trate skalická a bohumínska, ktoré boli v tomto roku z časti rekonštruované.

Celoobecný záväzok

V roku 1988 Miestny národný výbor prijal celoobecný záväzok na počesť 40. výročia Víťazného februára. Organizovaním záväzku Miestny národný výbor sledoval:

- dôsledné plnenie hlavných úloh,
- vylepšiť životné pracovné podmienky,
- prijatý celoobecný záväzok predstavoval hodnotu 1 505 547,-- Kčs a bol podložený 2 945 individuálnymi a 54 kolektívnymi záväzkami.

Hospodárenie MNV

<i>Príjmy</i>	<i>Rozpočet</i>	<i>Skutočnosť</i>
Dane a poplatky	85 000,--	88 106,--
Príjmy z činnosti	410 000,--	420 667,--
Doplňkové príjmy	2 045 000,--	

Činnosť KOVP

V uplynulom roku Komisia ochrany a verejného poriadku pri MNV riešila 16 priestupkov našich občanov, z čoho napomenutých bolo 6 občanov. Pokutou boli potrestaní 8 občania. Za rok boli uložené pokuty vo výške 1 500,-- Kčs.

Úsek investičnej časti akcie „Z“

Medzi hlavné úlohy patrili:

- dokončenie stavby motorestu v Zátkoch
- výstavba obchodnej jednotky u Mišov
- výstavba vodovodu u Mišov, u Blažkov
- výstavba prístupových ciest

Úsek neinvestičnej časti akcie „Z“

- výstavba drobných stavieb
- výstavba chovateľského areálu
- údržba a oprava verejných sietí
- úprava a údržba verejných priestranstiev
- úprava a doplnenie zelene, ochrana a čistota rieky
- výsadba plodonosných stromov
- pomoc pri poľnohospodárskych prácach
- zber druhotných surovín

Vyhodnotenie záväzku

V novembri bol odovzdaný motorest do užívania Reštauráciám Čadca. Bolo odpracovaných na akciách „Z“ celkom 23 280 brigádnických hodín, čím bola vytvorená hodnota 279 360,-- Kčs. Percento plnenia na tomto úseku predstavuje 102%.

Na úseku výstavby drobných stavieb bolo v priebehu roka odpracovaných 7 830 brigádnických hodín, čím bola vytvorená hodnota 93 960,-- Kčs. Na oprave verejných zariadení bolo odpracované celkom 10 597 brigád. hodín v hodnote 132 463,-- Kčs a plnenie predstavovalo 103%.

Za rok bolo odpracovaných celkom 6 976 brig. hod.

Organizácie Národného frontu

V obci pracuje celkom deväť organizácií. Je v nich asi 50% obyvateľov. Medzi najpočetnejšie organizácie patril zväz žien, ktorá má 200 členiek. Druhá najväčšia organizácia je Telovýchovná jednota Beskyd. Činnosť orientuje na futbal. V mesiaci marec bolo slávnostne otvorené ihrisko, ktoré bolo dobudované v hodnote 2 miliónov Kčs.

Priemysel

V obci sa nachádza mliekareň, ktorá bola vytvorená v roku 1957 z bývalej likérky Jurištovcov. Táto mliekareň patriaca Stredoslovenským mliekarňam Zvolen zamestnáva asi 30 našich občanov.

V obci sa nachádza studená výrobňa jedál, ktorej vedúcim je pán Rajtek Jozef už od jej založenia v roku 1970. Patrí svojim sortimentom a výrobou medzi najlepšie v okrese.

JRD

V našej obci je hospodársky dvor, ktorý je súčasťou JRD Čierne. Je zdrojom zamestnania v priemere tridsiatich občanov. Činnosť sa zameriava na rastlinnú výrobu, pestovanie zemiakov, chov ošípaných a hovädzieho dobytku.

Obchod a služby

V obci sú dva potravinárske obchody. Zelenina a ovocie sa nachádza v rodinnom dome pána Jurištu Vladimíra. Všetky tieto obchody spoločne s tromi pohostinstvami plnili plán v priemere na 90%. V obci sú zriadené od roku 1986 služby pre obyvateľov, zberňa prádla a holič – kaderník.

Doprava

Cez našu obec prechádza hlavná železničná trať Žilina – Bohumín, ktorou cestujú za prácou naši občania na karvinsko a ostravsko do uhoľných baní. Veľa občanov cestuje za prácou dýslovým vlakom na trati Čadca – Skalité. Pracujú v závodoch Slovena a Tatra.

Školstvo

Od roku 1962, kedy bola vo Svrčinovci zriadená materská škola, sa podstatne zmenili materiálne, technické ale i personálne podmienky na vyučovanie. Nová budova Materskej školy, ktorá bola postavená v roku 1975 plne vyhovuje požiadavkám vyučovacieho procesu. Záujem o zaškolenie detí je veľký. V tomto roku navštevovalo školu 104 detí. Priemerná dochádzka na deň činila 19,03 detí. V tomto roku bola u detí rozšírená chrípka a mumps.

O výchovu detí sa staralo sedem kvalifikovaných a jedna nekvalifikovaná učiteľka. Riaditeľkou školy je pani Kotyrová Mária.

Základná škola

V školskom roku 1988/89 bolo na škole 371 žiakov. Počty žiakov v triedach boli optimálne. Žiaci boli zaradení do 15 tried. V ročníkoch 1. – 4. bolo 167 žiakov a v ročníkoch 5. – 8. bolo 204 žiakov. Pri ZŠ je školská družina a klub, ktorý sa starajú o voľný čas detí. Pre žiakov je zabezpečená strava v školskej jedálni. Obedy a olovranty podávali pre 230 detí. Na škole pôsobili 24 pedagogický pracovníci a 10 správni zamestnanci. V tomto roku prišla na našu školu nová riaditeľka pani Ďurníková Helena z Čadce.

Pri pionierskej organizácii P. Jilemnického pracovali tieto krúžky: Záujmové, ktoré navštevovalo 90 žiakov, športové navštevovalo 23 detí, technické, zborový spev, nemecký jazyk, cvičenie z matematiky, modelársky, recitačný.

V tomto školskom roku boli žiakom znížené známky zo správania a to v štyroch prípadoch. 62% detí bolo prihlásených na náboženskú výchovu. Na stredné školy bolo prijatých 19 žiakov, 42 žiakov na učňovské školy.

Kultúra

V tomto roku Zbor pre občianske záležitosti pripravil 34 sobášov, 10 strieborných sobášov, členovia zboru navštívili 23 prestarlých občanov. V mesiaci marec navštívili najstaršiu občianku 95 ročnú Rozáliu Kubicovú z Potoka.

Kultúrny dom bol postavený v roku 1957. Jeho priestory ako i zariadenie boli nevyhovujúce, preto bola v tomto roku prevedená rekonštrukcia sály. Bola vymenená podlaha a zakúpený inventár v hodnote 300 000,-- Kčs. Kino bolo zrušené v roku 1984 pre jeho malú návštevnosť.

Miestna ľudová knižnica

V roku 1981 bola presťahovaná do nových priestorov, ktoré boli postavené pri kultúrnom dome. Pre verejnosť je otvorená knižnica 2 razy do týždňa.

Pamätná izba P. Jilemnického je v osade na Závrší. Je hojne navštevovaná najmä žiakmi a to z celého Slovenska.

V obci sú dve klubovne mládeže, ktoré sa starajú o vyplnenie voľného času mladých ľudí. Riaditeľkou kultúrneho strediska je p. Cyprichová Marta.

Zdravotníctvo

Lekári pôsobiaci vo Svrčinovci:

MUDr. Helešová Ľubica

MUDr. Moják Stanislav, zubný lekár

MUDr. Pribylincová Jarmila, detská lekárka

a štyri zdravotné sestry

Na úseku pediatrickej starostlivosti je 712 detí do 15 rokov. V tomto roku bolo ošetrovaných celkom 3409 detí, 358 preventívnych vyšetrení a 204 detí bolo zaočkovaných. V januári až marci prebiehala epidémia ovčích kiahní, ošetrovaných bolo 80 detí.

Na úseku stomatológie bolo ošetrovaných 893 dospelých a 46 detí.

Na úseku všeobecného lekárstva bolo ošetrovaných a vyšetrených 3222 pacientov, zaočkovaných bolo 38 pacientov. Z infekčných ochorení bola vyskytnutá v troch prípadoch žltáčka, 3 krát ruža, 3 krát mumps, 2 krát opar pásový.

Sociálne

V tomto roku bola sociálna výpomoc poskytnutá 123 občanom a 17 manželským dvojiciam. Sociálna výpomoc bola poskytnutá v máji v celkovej hodnote 65 600,-- Kčs, v auguste 4 700,-- Kčs. Celkový počet Kčs činí 80 000,--. Na výpomoc je odkázaných 195 občanov a opatrovateľskú službu potrebuje 9 občanov.

Zvyky

Obec Svrčinovec patriaca medzi obce so zakorenenými kresťanskými zvykmi má veľa zvykov a zvyklostí s kresťanskými znakmi. Patria medzi ne Veľkonočné a Vianočné sviatky. Medzi tie najkrajšie patria vianočné koledy a piesne rozliehajúce sa od Jurišovského až po Mišovský pľac. Šiesteho decembra pod dohľadom detského oka prechádza cez obec v krásnych saniach sv. Mikuláš predstavujúci dobro a čert predstavujúci zlo. Trinásteho decembra sa vo večernom súmraku zakrádajú k rodinným domom všakovaké strašidlá, ktoré ľudia volajú „Lucie“. Od toho dňa, keď „Lucie“ prechádzajú cez obec každý deň, až do Vilie sa ukazujú ako mesiace v nasledujúcom roku. Na Ondreja sa v domácnostiach, kde sú mladé dievčatá sa leje olovo do vriacej vody a pritom sa zariekavajú rôzne porekadlá:

„Ploče, ploče trnšom če, Svaty Ondrej, proším če, daj mi tyjto nocy znač, s kým jo bedem pred oltorem stač.“

Povera hovorí, že o ktorom mládencovi sa v túto noc sníva, toho si dievča zoberie na muža.

Záver

Skončil sa jeden rok, možno obyčajný, možno zaujímavý, bohatý, pekný, smutný. Hoci mesiace, dni majú rovnaký názov ale vždy je iný. Ako možno hodnotiť rok 1988? Bol celkom obyčajný, ľudia sa rodili, zomierali a v kolobehu všedných dní sa strácali tie krajšie, ktoré si každý zachováva v kútiku svojho srdca. Slovmi básnika možno ukončiť spomienku na tento rok:

„Postoj chvíľa! Ved' roky nepostoja. Náhlia sa ako bystrinky, vyvierajúce z hĺbin hôr, a kým zmohutnejú na veľtok, ustanú, spomalia svoje nádherné tempo, ako keby zvažovali cestu, ktorou naplnili a ktorou zase odtečú.“

Zapísala: Marta Cyprichová